

Universal Declaration of Human Rights - Ditammari

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Oniti ba we a kpenniti kutenku yandú

Yetanfɔte yie yie me

Ti do kenye ke tú dɛɛ te ke sɔkɛsɔke yi bo ke kutenku naati tipiiti timɔũ, dɛ tú omɔũ yi do nke di otɔu muwɛrimu ŋo kpɛɛ yĩnke,

Ti do kenye ke tú isɔke ʒɔ nyo di peite koo mɔũ wee wɛnte ke ndo bɛɛ ite koo wuu, ke yɛ ti bo yĩme ke nkari ke dɛ tinaati ke ti naa tiɔɔti, ke ba nde ti me mba yo mɛsemme, oniti ti dɛ ŋmanti, dɛɛ tú keɛ,

Ti do kenye ke tú oniti ne oniti ŋme, ti tũ mbo nde mu titɔbe, ociĩri nde okperi ko okperi dɛ ociĩri, ke yɛ dɛmɔsikaandɛ kɔ nde cooti yĩnke,

Ti do kenye ke tú initi wuɔ nyimɔu do kɛnkàri ke naati keyɛ itɔbe kpɛi,

Ti do kenye ke tú initi wuɔ kutenku yandú dɛnɛni dɪpatri kɛparku di myɛɛke ne oniti ba we, kó dɪyɛtri ke tú oniti pokua oniti dɔua, ɔmɔũ yi cãã nne otɔu; ke dɛɛ te ke iwuɔ nyimɔũ do nkewɛnne ke mpĩ kebeu ne dɛ bo naatime tipiiti timɔũ,

Ti do kenye ke tú yehɛke ye mɔũ ye kari kɛwɛnne mu kutenku yandú ko ditiĩnni kɔbe ketú ti do ke nde mɛnke weti dɛɛ cɛnke tukune oniti kó mufommu ne o borime,

Ti do kenye ke tú ti bo wɛnne me dinnu maɔimaa dɛɛ tukune oniti kó mufommu byɛɛke dɛɛ bo nte ke ti baa yete kuce,

Iwuɔ nyimɔũ kó ditiĩnni dɪɔyɛɛɛɛ piɛɛku ke heu ketú

Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yanda tu:

Iboti imɔũ ne itensaake imɔũ do nkewɛnne dɪnuu kɛpĩ ndɪpatri dɪi ko tinaanti ne i yemme kɛpã itɔbe itye nde yĩnke ke nyɛ dɛɛ túme oniti ko mufommu yehɛke yemɔũ dɔwɔme; oniti ba we, a cɛnke bo dɪl hei, a do nke ti nyɛ ke ti kpenni.

Ðitanfɔtri 1

Oniti ti pɛi nde omɔũ yi kpaatri otɔu, ke yɛ oniti ba we, o yi do nne fɛhɔfɛ; o mɔkɛmu mɛcii kɛhã mɛyemme. Ti tú ne do kenye ti tɔbe mbe ke yie mii ba nkɔu ko otɔu dɔu.

Ðitanfɔtri 2

Oniti ba we: oniti sɔua, o pɛia oniti sɔua, oniti pokua, a cɛnke tú wee boti, a feu tɛkote dɪbɔ ndaa, a dɔu nkuyie mmaku botinkua nkua, a tũ ŋwee pɛɔitɪk boti cɛn kaa, a kari ke yũmpuraa, a do nɛdawanfɛ nɛɛa, a tú kuhɔuku nkua, dɛ yi do ŋomɔũ bo dɔ ciite a kpɛɛ yĩnke.

Ke wɛtikɛ, ba kaa hei túdɪ ke domme, omɔũ yi do ke nda kɔɔnne ke ŋmanti o bo dɔ byɛɛti a yiɛnni mɛɛ kpɛi noyɛɛ nyoo cyɛɛ.

Ditanfõtri 3

Oniti ba we, a niti tɔu yi dɔ nke dɔa kakii ke ɣmanti o bo dɔ tanneme kufõtitenniku.

Ditanfõtri 4

Omɔũ yi dɔ nkeɔɔ otɔu kuɔaaku ke ɣo senni; oniti me nyi mɔke muwẽrimu o bo fiteme otɔu koo naa nku ɔaaku.

Ditanfõtri 5

Omɔũ yi dɔ mbe ɣo duku sɔntike fepaãpyefe tẽme, ɣo me nyi dɔ nke nfeuri kukpetinkú kɔmme ke cĩrme.

Ditanfõtri 6

Oniti, a cẽnke bo kee byeeke a dɔ kenye dɛe ci ne dɛe yi ci koomɔũ ba dɔ soute.

Ditanfõtri 7

Đikotĩnuu tú timɔũ kó kuɔɔpiku nku. Okoti, dɛbire, onitidɔu onitipoku, okpaati, ociiri kuhɔuku, ba wuo, đikotĩnuu đii o kãnke.

Ditanfõtri 8

Koomɔũ sente đikotĩnuu ke dɔa wẽnte, a baa yĩ hũti hũti; a bo o tɔ tibeenti nti ke dɛ kó tinaantii ke nkú.

Ditanfõtri 9

Be baa na ke sɔnte kepĩ ɣomɔu ko o kpetine yoo ko o denne điheĩ.

Ditanfõtri 10

Oniti ba we, ke be dɔa yu tibeenti yoo be dɔ pĩ nne timati, dibeentĩnni kɔbe dɔ nke dɔa bekemu ke ya dɛɔomme ke ne na ke tikwuɔ.

Ditanfõtri 11

1. Ke be tú omɔũ caare ke mu nyi o bekenne keya ke mɔmmwɔɔ ɣme yoo siyaabisi nsi o tu mmu yi yẽ timati tibeenti ti bo tibatɛ.

2. Oniti kaa caare demare ke sɔ nke đikotinuu kó đipatri yi tú dɛ ci, a yi dɔ nketa đitou; ke dɛ me mbaa sɔ mbe dɔ nkeyetoo keywɔɔ ɣa to dɛyĩnke be dɔke baa tɔnte.

Ditanfõtri 12

Omɔũ yi dɔ nketa we yi te tiinaan ti myeẽke, keyẽ, dɛ ɔɔ me nyĩ kaa wẽnte otɔu ke dɛ yaa naa nne đikpanni. Đikotipatri me nnaa mmu kekpa ndɛyĩnke ke dɛ you.

Ditanfõtri 13

1. Oniti ba we, a bo na keyite ke ncenti a yemme dɔme kaa pɛensiri đii hei a kàri.

2. Kaa me nyite kekote kee byeeke, ba diiheii kece, nkedee a bo na kekonnimu na cyee, a do diimnni.

Ditanfōtri 14

1. Ke be daa do meyei ke daa harine ba a yi mōke difōtō a bo na keyite kekote kesore a me ndo diiheii; de kō diiheii kobe me nyi do nke daa beti.

2. Be me ne yi yē kaa yeke ke be da kwuo nne tipiiti timō, be nda wuo kaa dōri a dōme.

Ditanfōtri 15

1. Fō ḡniti, a ba nfou ke bo ke yi yē a boti tuku.

2. Omō yi do nke yetene sōntike ḡotou o ko kuboti tuku; ke weeme nne do ne omaa o bo namu ke naanne kuboti teku.

Ditanfōtri 16

1. Oniti, kaa cēnke baa nkedee, a bo na kepwoke yoo a yenke a me ndowe ke di hānne tēcyēēte. Oniti ne o poku, omō yi do kensei otou fēnōnfe ke nkemmune di bo yate diiyie ke nsa ke diborime yi maa.

2. Onitidou ne oniti poku ke be ti nake ti kwuo otou mō tēnke yi do ke nkō ke firi becwōke kēfi ke de fi.

3. Ne yaaro tēcyēēte tēe baa kōti ke tēcyēēte yi bo kunaamunku yi bo kuboti me nyi bo.

Ditanfōtri 17

1. Oniti ba we, a bo amma ndaa, di sūmaa, omō yi do nke nkōnne otou o kpere yīnke.

2. Omō yi do nke sōnte kēfeete otou kpere ne muwērimu.

Ditanfōtri 18

Oniti ba we, omō yi do nke nda kōnne a yemme me ḡāti kpei; omō ba nda kōnne a dōmme kuu nyeinku yoo a feume muu ntentaa yoo a yi dōmme kuyie maku ame nyi feume mutaā mamu kpei kaa do ketike, a bo youmu kuyiendōmme maku kō meborime ke twote meteme; a bo amaa ndaa, di sūmaa, dikōmbōti yi do nke ndwo di bo ndōmme dikō kuyie didōku yoo di ndaku mekwuo ndi bōke kēpaā nsikoo becirbe, ke haa dōkō yēbaa nke twonko itye ndibi, ba oniti kaa bō kee byeeke.

Ditanfōtri 19

Ba we, kaa yemme hāti a bo na ke ti beimmu omō me mba na ke daa kōkene tiyīnke; ba we, a bo na kebeke a dōti na ninte kee byeeke, ke ti two na me ndowe ne a ninte tii naanti kō kuboti.

Ditanfōtri 20

1. Oniti ba we, a bo namu kēwēnne ketiinne a kobe a me ndōbe ke di nake di kpeti; a bo namu ke mbo ditinni a me ndōri myēēke, dindi yemme cēnke ba na tiyēiti, di cēnke ba ndōri meyei.

2. Omō yi do nke tanne otou ditīn ni mari myēēke ne muwērimu koo yemme yi dido.

Ditanfõtri 21

1. Oniti ba we, a dɔ nke ndakemu a hei kó mufommu byeeke kó tinaanti ba kaa yi ha ditiinni dɔi tɔ kutenku dɔmyeẽke; a dɔ ke ntee n nẽmu bee pĩ nne dɔmũ dɔi kó dɔyetri.
2. Ba we, a bo namu, ke nsa kaa kɔbe cẽnke daa dɛite, kempĩ na hei bo ncenti mee boti ke dɛ nsie mutõmmu yĩnke.
3. Bekpaatibe dɔ ke ndɔɔri siheikembii dɔ mee borime dɔhei myeeke; yepate yee tu ndo nke nii cwɔ weti weti ba bɔkebɔke ba mbo, ke na keceete ditiinni kotri kekanne dɔpanni. Dekó mupaticõrimu mɔnni, omɔu yi dɔ ke nkɔnnne otɔu ke fiinko o yemme, keyẽ dɔhei kó meborime yi tú omɔumaa kõmme, omũkoo ɔmeẽte me nyi tú otũ kou.

Ditanfõtri 22

Oniti ba we, fɔ teheikembite a tẽnke yi dɔ kawẽte ke nsenni ɔacyee; tidawanti yi kpa a nne dɔ nke yetoo kemɔte a kpere kereete itye nyii bo nte kaa na kenye dɛe ci ne dɛe yici; dɛmũ memme dɛe bo nte kaa naa ɔoniti keye a fei yekere tũ ndo nke ntee nyetɔbe dɛdɛbyeeke. Oniti, kaa me nyi cote be ɔɔ yi ndaa too titcuti.

Ditanfõtri 23

1. Ba we, a dɔ nke mmɔke mutõmmu na pĩmmu, ke waa na dɔmu ke mpĩ ke dɛ daa naati; omɔu tu nyi do nke nkpa mutõmmu.
2. Bee pĩ mmutõmmu mamumaa ke bekuute ma, be tɔnfeinti dɔ nke mmamu.
3. Wee cẽnke pĩmmu mamu, o dɔ nke cu o kɔnyonku; keyẽ dɛe bo nteme koo na ke nfou ne o cyẽte kɔbe ke ba ɔaari.
4. Ba we, kaa dɔ a bo namu kawẽnnene betõmpitibe tɔbe ke dɔ hãnnne yentõntire ke ɔmẽ ndinuu kefeete dɔmaa.

Ditanfõtri 24

Oniti ba we, a dɔ nke nii cute mutõmmu kehompe kekote tikweiti; a yi dɔ nke nii mpi mutõmmu kukpetinku tehompute be me mbaa keete a dɔiti.

Ditanfõtri 25

1. Oniti ba we, a dɔ nke nfou ke dɛ wenni kaa kɔntii nnaati, fɔ ne na cyẽte kɔbe; a ne bo na kaa fommu ɔmenni kaa yimɔke a yommaa a yi mɔke tiyaati, a yi mɔke a dɔude, kaa me mmɔ na ba na ketaa ɔamaa. Wee mɔnte mutõmmu, wee mɔ, kuhɔuku, okupoku yoo okudɔu, opokóti yoo oɔakóti, ticitɛ dekewe, wee cẽnbo mɛsemme myeeke be yi dɔ nkó yoo dɛmyeẽke koo nfɛuri.
2. Ti dɔ nke dɔ kenye tisaponyɔti ne tibi kpɛi mɛsaaibi imɔu: opopɔpɔri kpɛia, ipocutebia, ipocẽmbia, ba i, i yi dɔ nkensenni.

Ditanfõtri 26

1. Oniti ba we, a dɔ nkentye, ke na kereete mɛcii. Omũ yi dɔ nkeyieeti ke na ketanne o bire dɔkɔri sampɔu. Ibi imu demare yi dɔ nke baa ta dekó dɔkɔri. Dɔkɔribɛ bebebii bee myeẽke mutõmmu dɔ nkepɛte tipiiti timũ ndi; bee ko yepate kpente kpenke ke dɔ mbɛe ta dɔkɔri odyɛwe bɛmɔu be bo na ketamu ke be cẽnke dɔ.

2. Ðakɔɔri ɔo nkeɔwo nɔɛbire itye nke ɔe benke ɔe bo ime kenaa ñoni ti keye oniti ba we, a ɔo nke nkpeni ti mufommu myeeke. Ðakɔɔri ɔo nkeɔɔ ke benitibe kee betobe tũmu ke bonkune beyemme kekwa mbetobe mesemme, ke iboti imũ kutenku yandũ nɔo itobe, ke initiboti kutenku yandũ kó ditinni didyeeeri dii me ñari ke ɔo kepau nyekpare ke dii na ke yepau nke kutenku narke tipiiti timũ.

3. Ibi yembe bee ɔoke ɔo nkenye weti weti bebi ɔo nkepete iitye ne i ɔo nkebebii muutõmmũ.

Ðitanfõtri 27

1. Oniti ba we, be ɔo ɔa bantene a ko kuboti kó meborime; a ɔo nkebaa: nte difõnni, nte dikũtri me ndomme. A ɔo mbee ɔaatwo mecii kaa munkee metwo mbetobe ke kutenku nnaati kedimũ ɔipete mesaa.

2. Be tũ oniti centine ño ɔo; obaribenti me nyi yari ohauti. Oniti tũ mpinne mu o mu nyo nne.

Ðitanfõtri 28

Ðipatri didyeeeri dii ntũ ba we, o ɔo nkeyetoo mu ke bɔkebɔke ba mbo kupiku maku; ke memme ɔoke ti ba na kepete mesaa.

Ðitanfõtri 29

1. Oniti ba we, kaa poo ñaboti yoo ditinni a bo dii myeeke a nye kaa poo ñamaa ndi.

2. Omũ yi ɔo nkeɔɔ otɔo o yi ɔo ke bee wee ɔoɔre omõmmwõ, keye oniti ne oniti ñme ke ti ɔo nkenvari ke wete kede titobe.

3. Fõ wee yi ɔo mekõomme a bo ntũ seiñme kutenku yandũ kó ɔipatri didyeeeri me nye nɔe ndomme.

Ðitanfõtri 30

Ðipatri di myeeke, tinaanti mati yibo ke ndonne dihe i mari, ditinni mari yoo oniti ɔo o tisenkri, kennau kewãa ñwãa, ke faari faari ke hati bɔkebɔke. Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yandũ.